



**XV OGÓLNOPOLSKI KONKURS  
POŚWIĘCONY MARSZAŁKOWI  
JÓZEFOWI PIŁSUDSKIEMU**

**W STULECIE LEGIONOWEGO  
CZYNU NIEPODLEGŁOŚCIOWEGO**

**Warszawa 2014**

# **XV KONKURS PLASTYCZNO - LITERACKI POŚWIĘCONY JÓZEFOWI PIŁSUDSKIEMU**

## **W STULECIE LEGIONOWEGO CZYNU NIEPODLEGŁOŚCIOWEGO**

### **REGULAMIN**

#### **§ 1**

##### **Założenia ogólne**

Konkurs ma na celu pogłębienie wiedzy o najnowszej historii Polski, a szczególnie o Marszałku Józefie Piłsudskim i dziejach wskrzeszonego przez niego polskiego oręża oraz prezentację wiedzy zdobytej w szkole, w kręgu rodzinnym przez dzieci i młodzież ze szkół podstawowych, gimnazjów, liceów i techników, a także członków organizacji pozarządowych.

Uczestnicy konkursu przygotowują do wyboru:

- pracę plastyczną,
- historyczno - literacką

według zasad podanych poniżej.

**Prace mają charakter indywidualny. Wyklucza się prace zbiorowe.**

Przy ocenie prac uwzględniana będzie przede wszystkim:

zrozumienie tematu,

- pomysłowość i oryginalność wykonania lub napisania pracy,
- zachowanie realiów historycznych (ułatwić to powinny wiadomości wyniesione z lekcji szkolnych, a także dodatkowo zapoznanie się z literaturą przedmiotu, której przykładową listę prezentujemy poniżej oraz dokumentacją fotograficzną i filmową itd.),
- staranność wykonania pracy.

## § 2

### Uczestnicy konkursu

W konkursie mogą wziąć udział uczniowie:

- a) szkół podstawowych
- b) gimnazjów
- c) liceów i techników
- d) członkowie organizacji pozarządowych (strzeleckich, harcerskich, sokolich)

## § 3

### Etapy konkursu

a) **Etap szkolny:** uczniowie pod kierunkiem nauczycieli przygotowują prace i do pięciu najlepszych przesyłają wraz z protokołem jury szkolnego (według wzoru podanego w załączeniu) na adres jury Związku Piłsudczyków najpóźniej **do dnia 22 kwietnia 2014 r.** (decyduje data stempla pocztowego).

**Prace należy przesłać na adres jury:**

**Związek Piłsudczyków**

**Jury Konkursu Literacko – Plastycznego**

**ul. Wiślicka 2/16,**

**02-114 Warszawa**

Wraz z pracami należy przesłać wypełniony protokół jury szkolnego według wzoru podanego w załączeniu. Każda praca, aby mogła być oceniona przez jury, musi być opatrzona metryczką z następującymi danymi:

- imię i nazwisko uczestnika
- wiek uczestnika
- temat pracy
- imię i nazwisko opiekuna
- dokładny adres szkoły wraz z numerem telefonu, faxu, koniecznie adres e-mailowy.

b) **Etap ogólnopolski:** spośród nadesłanych prac jury powołane przez Zarząd Główny Związku Piłsudczyków wyłoni **do dnia 7 maja 2014 r.** najlepsze prace laureatów. Autorzy najlepszych prac zostaną nagrodzeni w kategorii:

- konkurs plastyczny

- konkurs historyczno-literacki

z uwzględnieniem trzech kategorii wiekowych (szkoły podstawowe, gimnazja, licea i technika).

#### § 4

##### **Finał konkursu**

Wyniki konkursu w formie protokołu jury zostaną przesłane drogą elektroniczną (e-mailowo, za pośrednictwem adresów mailowych wskazanych w zgłoszeniu przez placówki oświatowe i stowarzyszenia, które zgłoszą uczestników) do dnia 9 maja 2014 r.

Finał konkursu będzie miał miejsce w Warszawie w poniedziałek **12 maja 2014 r.** w ramach centralnych obchodów 79. rocznicy śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego. Szczegółowy program uroczystości zostanie podany wraz z przesłanymi drogą elektroniczną wynikami konkursu (protokołem jury). Podczas uroczystości zakończenia konkursu zostaną ogłoszone jego wyniki oraz wręczone nagrody, ufundowane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Instytut Pamięci Narodowej. Dla wszystkich laureatów, oprócz nagród wręczonych w czasie ceremonii zakończenia konkursu, organizator konkursu - Związek Piłsudczyków - sponsoruje udział w XLIX (34. po wojnie) Marszu Szlakiem I Kompanii Kadrowej odbywającym się w dniach 6-12 sierpnia na trasie Kraków – Kielce (szczegóły na temat Marszu na stronie [www.kadrowka.pl](http://www.kadrowka.pl)).

#### § 5

Tematy **części plastycznej konkursu** (jeden do wyboru).

1. W bieżącym roku przypada 100. rocznica wymarszu z krakowskich Oleandrów I Kompanii Kadrowej i Legionowego Czynu Niepodległościowego. Przygotuj w dowolnej formie graficznej projekt plakatu upamiętniającego tę rocznicę.
2. Przygotuj w dowolnej formie graficznej komiks (do 10 stron) przedstawiający wybrany epizod z okresu walk legionowych 1914-1918 (np. wymarsz I Kompanii Kadrowej z Oleandrów, bitwa pod Łowczówkiem, bitwa pod Kostiuchnówką, kryzys przysięgowy, działalność Polskiej Organizacji Wojskowej itp.). Możesz wprowadzić postaci fikcyjne, pamiętając jednak o zachowaniu realiów historycznych.

3. Przedstaw w dowolnej formie graficznej wydarzenie z życia Józefa Piłsudskiego, walk Legionów Polskich, działalności Polskiej Organizacji Wojskowej, związane bezpośrednio z Twoim miejscem zamieszkania. Do Twojej pracy powinna zostać załączona także krótka (do strony A4) informacja opisująca przedstawione przez Ciebie wydarzenie.
4. Opracuj projekt kalendarza ściennego na 2015 rok, w którym będziemy obchodzić 80. rocznicę śmierci Marszałka Piłsudskiego. Każdy miesiąc zilustruj w dowolnej formie graficznej wydarzeniem z życia Józefa Piłsudskiego lub historią Legionów Polskich, które miało miejsce w danym miesiącu (np. lipiec – aresztowanie Józefa Piłsudskiego w 1917 r., sierpień – wymarsz I Kompanii Kadrowej w 1914 r., grudzień – urodziny Józefa Piłsudskiego w Żuławie w 1867 r., utworzenie I Brygady Legionów). Wybrane i zilustrowane przez Ciebie wydarzenia w każdym miesiącu zaznacz na kalendarzu, opatrując je krótkim komentarzem historycznym. Pomocną dla Ciebie może być praca Wacława Jędrzejewicza i Janusza Ciska: *Kalendarium życia Józefa Piłsudskiego 1867 - 1935*, t. I-IV, Kraków 2007.
5. Zachowując realia historyczne, wykonaj projekt ciekawej strategicznej gry planszowej opartej na wydarzeniach związanych z wybraną bitwą stoczoną przez Legiony Polskie w latach 1914-1918 (np. bitwa pod Rokitną, Rarańczą, Rafajłową, Łowczówkiem, Marcinkowicami, Kostiuchnowką itp.) lub przez armię polską w okresie wojny z bolszewikami w latach 1919-1920 (np. Bitwa Warszawska, Bitwa nad Niemnem itp.). Twój projekt musi zawierać załączone zasady gry.

## § 6

Tematy **części literackiej konkursu** (jeden do wyboru).

1. Wyobraź sobie, że żyjesz blisko 100 lat temu - na początku XX wieku. Jest sierpień 1914 roku - wybucha I wojna światowa. Marzenia kilku pokoleń Polaków o odzyskaniu niepodległości nabiera realnych kształtów. Z krakowskich Oleandrów na rozkaz Józefa Piłsudskiego wyrusza I Kompania Kadrowa... Powstają Legiony Polskie... Napisz swój „pamiętnik” lub „dziennik” z tego okresu. Możesz być uczestnikiem wydarzeń (np. strzelcem, legionistą, ułanem z patrolu „Beliny” itp.), świadkiem wydarzeń (np. przebywającym w tym czasie w Galicji na wakacjach studentem, czy uczniem, mieszkańcem Galicji, czy Królestwa Kongresowego), biernym obserwatorem itp. Możesz także wcielić się w postać jednego z głównych bohaterów tamtych wydarzeń (np. Józefa

Piłsudskiego, Kazimierza Sosnkowskiego, Władysława Belinę-Prażmowskiego, Tadeusza Kasprzyckiego). Swój „pamiętnik” możesz, jeśli zechcesz, kontynuować aż do odzyskania niepodległości w 1918 r. Możesz obok postaci historycznych wprowadzić także postaci fikcyjne. Mimo oczywistej fikcyjności Twojego „pamiętnika”, czy „dziennika”, staraj się zachować realia historyczne opisywanego okresu.

2. „Pierwszy Polski Sierpień 1914”. Opierając się na realiach historycznych, w tym dostępnej literaturze, napisz opowiadanie, nowelę, scenariusz filmowy, sztukę teatralną, słuchowisko radiowe, scenariusz rekonstrukcji historycznej, czy widowiska poświęcone początkowi polskiej drogi do Niepodległości, jakim był wymarsz I Kompanii Kadrowej z krakowskich Oleandrów i powstanie Legionów Polskich. Możesz wprowadzić do swej pracy postaci fikcyjne, dialogi, didaskalia, opisy itd.
3. W okolicy Twojego miejsca zamieszkania jest na pewno wiele miejsc związanych z życiem Marszałka Piłsudskiego, czy walkami Legionów Polskich. Opracuj ciekawy przewodnik po tych miejscach. Do swojej pracy możesz wprowadzić fotografie, mapki, kalendarium historyczne, informacjami praktycznymi (np. opis jak można dotrzeć do poszczególnych miejsc, gdzie można się zakwaterować, co można jeszcze zwiedzić w okolicy itp.). Pracę przygotuj tak, aby mogła w formie materiału dydaktyczno-turystycznego (np. przewodnika, broszury, folderu itp.) stać się zachętą dla grup wycieczkowych lub turystów indywidualnych, którzy chcieliby odwiedzić opisane przez Ciebie miejsce.
4. W szeregach Legionach Polskich walczyło wielu poetów, którzy także piórem służyli odrodzeniu ducha narodu w czasie jego zmagania o Niepodległość. Napisz utwór poetycki dedykowany tamtemu pokoleniu Polaków, którzy na rozkaz Józefa Piłsudskiego poszli przed stu laty „czynem wojennym budzić Polskę do zmartwychwstania”.
5. Józef Piłsudski powiedział w 1923 r., że *„Honor służby jest jak sztandar żołnierza, z którym żołnierz rozstaje się wraz z życiem”*. A Syn oficera II Rzeczypospolitej Ojciec św. Jan Paweł II mówił podczas spotkania z młodzieżą w czasie pielgrzymki do Ojczyzny: *„Każdy z was, znajduje w życiu jakieś swoje Westerplatte. Jakiś wymiar zadań, które musi podjąć i wypełnić. Jakąś słuszną sprawę, o którą nie można nie walczyć. Jakiś obowiązek, powinność, od której nie można się uchylić. Nie można zdezerterować!”*. Spróbuj zastanowić się, czy i jak zmieniło się pojęcie honoru i patriotyzmu. Czy są one nadal

ważnym składnikiem życia indywidualnego i zbiorowego Polaków w XXI wieku? Co oznaczało dla pokolenia piłsudczyków pojęcie honoru, a czym jest honor dla współczesnych Polaków? Jakie mamy obowiązki wobec kraju? Czym jest patriotyzm dnia dzisiejszego? Co jest obowiązkiem, od którego „nie można się uchylić”?

## § 7

**Przykładowa literatura pomocna w przygotowaniu prac** (wybór - propozycja dla uczestników konkursu i ich opiekunów):

### Prace źródłowe, w tym pamiętniki:

Bolesław Wieniawa - Długoszowski: *Wymarsz i inne opowiadania*, Warszawa 2012,  
Józef Herzog: *Krzyż Niepodległości. Wspomnienia ze służby w Legionach*, Nowy Jork 1994,  
Kazimiera Hłakowiczówna: *Ścieżka obok drogi*, Warszawa 1989,  
O. Kosma Lenczowski: *Pamiętnik kapelana Legionów*, Kraków 1988,  
Mieczysław Lepecki: *Pamiętnik adiutanta Marszałka Piłsudskiego*, Warszawa 1989,  
Aleksandra Piłsudska: *Wspomnienia*, Warszawa 1989,  
Józef Piłsudski: *Pisma zbiorowe*, t. I-X, Warszawa 1937, (wydanie powojenne; Warszawa 1990),  
Stefan Pomarański: *Z historycznych dni lipca i sierpnia 1914 r.*, Warszawa 1936,  
Felicjan Sławoj Składkowski: *Moja służba w Brygadzie*, Warszawa 1933,  
Felicjan Sławoj Składkowski: *Strzępy meldunków*, Warszawa 1988,  
Wincenty Solek: *Pamiętnik Legionisty*, Warszawa 1988.  
*Teraz będzie Polska. Wybór pamiętników z okresu I wojny światowej*, opracowanie Andrzej Rosner, Warszawa 1988.

### Opracowania:

Janusz Cisek, Marek Cisek: *Do Niepodległości*, Warszawa 2008,  
Jerzy Daniel, Jerzy Osiecki: *Legenda 1914*, Kielce 1989,  
Andrzej Garlicki: *Józef Piłsudski 1867-1935*, Warszawa 1990 (i kilka późniejszych wydań),  
Wacław Jędrzejewicz, Janusz Cisek: *Kalendarium życia Józefa Piłsudskiego*, t. I-III, Warszawa 1994,  
oraz wydanie poszerzone: Wacław Jędrzejewicz, Janusz Cisek: *Kalendarium życia Józefa Piłsudskiego 1867 - 1935*, t. I-IV, Kraków 2007,

Wacław Jędrzejewicz, Józef Piłsudski. *Życiorys 1867-1935*, Londyn 1993 (i kilka późniejszych wydań krajowych),  
Włodzimierz Kalicki: *Powrót do Sulejówka*, Warszawa 2001,  
Jan Józef Kasprzyk: *W Służbie Niepodległej*, Kielce 2010;  
Stanisław Cat – Mackiewicz: *Historia Polski od 11 listopada 1918 r. do 17 września 1939 r.*, Warszawa 1990,  
Jacek M. Majchrowski: *Pierwsza Kompania Kadrowa. Portret oddziału*, Kraków 2004,  
Leszek Moczulski: *Przerwane powstanie polskie 1914*, Warszawa 2010,  
Włodzimierz Suleja: *Józef Piłsudski*, Ossolineum 1995,  
Włodzimierz Suleja: *Kosynierzy i strzelcy*, Wrocław 1997,  
Józef Szaniawski: *Marszałek Piłsudski i Polacy w obronie Europy. Cud nad Wisłą 1920*, Warszawa 2007  
Bohdan Urbankowski: *Filozofia czynu*, Warszawa 1988,  
Bohdan Urbankowski: *Józef Piłsudski. Marzyciel i strateg*, t. I-II, Warszawa 1997,  
Tadeusz Wiącek: *Nad nami Orzeł Biały. Opowieść o Legionach Polskich na Kielecczyźnie 1914-1915*, Kielce 2001,  
Joanna Wieliczko – Szarkowa: *Żołnierze Niepodległości 1914-1918*, Kraków 2013,  
Janusz Zakrzeński: *Moje spotkania z Marszałkiem*, Warszawa 2002,  
Ryszard Zieliński: *Krakowskim szlakiem walk o niepodległość 1768-1918*, Warszawa-Kraków 1988.

Albumy fotograficzne:

*Album Legionów Polskich*, Warszawa 1989,  
Janusz Cisek: *Piłsudski*, Warszawa 2007  
Juliusz Englert, Grzegorz Nowik: *Józef Piłsudski*, Londyn 1990,  
Aleksandra i Andrzej Garliccy: *Józef Piłsudski*, Warszawa 1993.



**Organizator konkursu:**



Zarząd Główny ul. 11 Listopada 17/19, 03-446 Warszawa  
tel. 22 823 58 13; 603 849 884  
e-mail: [związek\\_pilsudczykow@wp.pl](mailto:związek_pilsudczykow@wp.pl)

**Konkurs odbywa się dzięki wsparciu finansowemu udzielonemu przez:**



**Patronat medialny:**



**Informacje o konkursie dostępne są na stronie [www.portalstrzelecki.info](http://www.portalstrzelecki.info)**